

Kurzus előadója: Scheibner Tamás
Kurzus megnevezése: Szocreál és avantgárd
Kurzus megnevezése angolul: Socialist Realism and Avant-Garde
Kurzus kódja: MAGD-IR-533
Oktató elérhetősége: email: scheibner.tamas@btk.elte.hu fogadóóra: kedd, 9:00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar
Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Kurzus előfeltétele(i):
A jegyszerzés módja(i): gyakorlat
Követelmények: kiselőadás, zh

Kurzus leírása, tematikája:

A kurzus az 1920–1950-es évek méltán elfeledett, ma már paródiába illő, akkor azonban véresen komolyan vett, traktoroslányok, épülő gyárak és lakótelepek, sztahanovista élmunkások, hős mérnökök, mindenütt felbukkanó burzsoá szabotőrök és áldozatos anyák által benépesített irodalmába enged betekintést. A kurzus célja azonban több, mint a szövegek kulturális antropológiai vizsgálata: szembenéz a huszadik századi stílustörténeti kutatások dilemmáival is. A realizmus mibenlétéről való gondolkodás ugyanis olyan sajátos formákat öltött a szocializmus időszakában („örök realizmus”, „parttalan realizmus” stb.), melyek a korszakképzeteket alapvetően befolyásolják még ma is a közművelődésben – gondoljunk például realizmus és romantika ma is gyakori szembeállítására a középiskolai oktatásban, az egyetemi szemináriumi dolgozatokban. A realizmusról alkotott elméleteket, sőt a modernséget magát is nehéz megérteni a szocialista realizmus által teremtett távlat és elvárásrendszer ismerete nélkül

Kurzushoz tartozó kötelező irodalom (tájékoztató jelleggel):

Vlagyimir Iljics LENIN, *Pártszervezet és pártirodalom*, Irodalomtörténet, 1949/1, 29–34.
 Andrej Alekszandrovics ZSDÁNOV, *Beszéd a Szovjet Írók Szövetségének első országos kongresszusán* = A. A. Zs., *A művészet és filozófia kérdéseiről*, Bp., MKKE, 1949, 84–95.
 Anton Szemjonovics MAKARENKO, *Az új ember kovácsa* (részletek), Bp., Új Magyar Könyvkiadó, 1947.
 LUKÁCS György, *A magyar irodalomtörténet revíziója*, Irodalomtörténet, 1949/1. ÖRKÉNY István, *Lila tinta* = Ö. I., *Novellák II.*, Bp., Palatinus, 1998, 332–363. DÉRY Tibor, *A befejezetlen mondat*, Bp., Hungária, 1947.
 SZOLLÁTH Dávid, *A kommunista aszketizmus esztétikája*, Bp., Balassi, 2011. DÉRY Tibor, *Felelet I–II.* (részletek), Bp., Hungária, 1950/1952.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom (tájékoztató jelleggel):

A művészet katonái. Sztálinizmus és kultúra, GYÖRGY Péter, TURAI Hedvig, Bp., Corvina, 1992.
 PRAKFAI Endre, SZÜCS György, *A szocreál Magyarországon*, Bp., Corvina, 2010.
Vita irodalmunk helyzetéről, Szikra, 1952.
A Lukács-vita (1949-1950), szerk. AMBRUS János, Bp., Múzsák, 1985.

Megjegyzés:

Rendszeresen szükséges technikai eszközök: